

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ ЛЕКТОР ЗА
НАУЧНАТА ОБЛАСТ РОМАНИСТИКА НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 1902-79/16 од 8.4.2015 година донесена на 121. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 8.4.2015 година, формирана е Рецензентска комисија за избор на наставник во наставно-стручно звање лектор за научната област романистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во следниот состав:

- проф. д-р Радица Никодиновска (претседател), вонреден професор од наставно-научната област романистика на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје;
- проф. д-р Александра Саржоска (член), редовен професор од наставно-научната област романистика на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје;
- доц. д-р Светлана Јакимовска (член), доцент од наставно-научната област романистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Утрински весник“, „Нова Македонија“ и „Коха“ на 7-8.3.2015 година и во предвидениот рок се пријави кандидатката м-р Надица Негриевска, магистер по филолошки науки – романистика, вработена како помлад асистент на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Р. Македонија.

По детално разгледување на доставените документи со пријавата констатиравме дека кандидатката м-р Надица Негриевска навремено и комплетно ги има доставено сите потребни документи. Врз основа на приложената документација, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет да му го поднесеме следниот

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката м-р Надица Негриевска е родена на 3 септември 1981 година во Скопје. Средно образование завршува во гимназијата „Орце Николов“ во Скопје. Во 2005 година завршува додипломски студии на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Групата за италијански јазик и книжевност при Катедрата за романски јазици и книжевности со просек 9,26 и се стекнува со стручен назив дипломиран филолог по италијански јазик и книжевност. Во 2008 година завршува доквалификација за наставна насока-италијански јазик. Показува забележителни успеси во текот на студирањето и добива стипендии за студиски престој на следните универзитети во Италија: Универзитет за странци во Сиена во 2003 година, Универзитет за странци во Перуца во 2004 година. Во 2005 година е поставена за постојан судски преведувач од италијански и шпански јазик на македонски и обратно во Основниот суд Скопје I – Скопје, а една година подоцна е овластена и од Италијанската амбасада во Република Македонија како судски преведувач на комерцијални документи и судски процеси. Своето понатамошно усовршување го продолжува на двегодишните постдипломски студии на насоката наука за јазик на Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје. По положувањето на сите испити предвидени со програмата за постдипломски студии, со просечна оценка 9,80, на 20 март 2012 година успешно го одбранува магистерскиот труд со наслов „Анализа на фудбалската лексика во италијанскиот јазик со посебен осврт на заемките“ и се стекнува со академски степен магистер по филолошки науки. Во 2013 година се запишува на трет циклус-докторски студии на студиската програма Наука за јазик – романистика

на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје. Наставно-научниот совет на Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје на 28.04.2014 година ѝ ја одобрува темата за изработка на докторска дисертација под наслов „Семантика на простите предлози во италијанскиот јазик и нивните можни еквиваленти во македонскиот јазик“ под менторство на проф. д-р Александра Саржоска.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатката за избор во звање лектор

- Има завршено студии од втор циклус од научната област во која се избира.
- Показува способност за наставна работа, владее со проблемите на својата дисциплина и има практично искуство во наставната работа.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Во 2012 година, врз основа на јавен конкурс, м-р Надица Негриевска е избрана во наставно-научно звање помлад асистент на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, во областа романистика („Универзитетски билтен“ бр.93, декември 2012 год.) и е постојано активна во наставно-научниот процес, во научноистражувачката дејност, како и во стручно-апликативната дејност.

Во рамките на наставно-образовната дејност на Филолошки факултет кандидатката се покажа како сериозен педагошки работник кој поседува солидни вештини на комуникација, како и способност за организирање и имплементирање на сите задачи и задолженија.

Кандидатката е ангажирана на Групата за италијански јазик и книжевност за реализација на вежбите по следните предмети: Контрастивна анализа на италијанскиот и македонскиот јазик, Морфологија на италијанскиот јазик 1 и 2, Синтакса на италијанскиот јазик 1, Лексикологија на италијанскиот јазик, Фонетика на италијанскиот јазик и Современ италијански јазик 1, 2 и 3.

Кандидатката се покажа како солиден и исполнителен соработник и во изведувањето на лекторските вежби по предметите Италијански јазик 1, 2, 3 и 4 на другите студиски програми на Филолошки факултет. Истовремено е ангажирана и за предметот Италијански јазик како Странски јазик на нематичните факултети во рамките на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Факултет за природни и технички науки, Машински факултет, Технолошко-технички факултет и Економски факултет). Во овој период м-р Надица Негриевска одржува вежби по горенаведените предмети, подготвува материјали за вежби и помага во подготовка на материјалот за предавање на ресорните професори, помага во прегледувањето и одржувањето на колоквиумите и испитите како тестатор.

Покрај обврските поврзани со вежбите по наведените предмети, таа ги извршува одговорно и совесно и сите други задачи за потребите на Групата за италијански јазик и книжевност, Факултетот и на Универзитетот.

М-р Надица Негриевска важи и за активен истражувач, а доказ за тоа се нејзините досегашни учества на повеќе национални и меѓународни научни собири, нејзините објавени трудови во национални и меѓународни зборници и сл.

Во продолжение следуваат насловите на објавените трудови со научната евалуација за целиот период до изборот на кандидатката м-р Надица Негриевска во наставно-стручно звање лектор:

1. ***Маркоска, Надица: Анализа на фудбалската лексика во италијанскиот јазик со посебен осврт на заемките***, магистерски труд, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2012. (<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/4708>).

Евалуација:

Предмет на проучување на магистерскиот труд на кандидатката е фудбалската лексика во италијанскиот јазик со посебен акцент на позајмувањето и зборообразувањето, а целта при изборот на оваа тема е да се изработи труд со научна и практична содржина и да се добие јасна претстава за современите тенденции и правци во лингвистичките истражувања на функционалните јазици. Првиот дел е теоретски дел и е поделен на четири поглавја.

Во првата глава - Функционални стилови во италијанскиот јазик се разгледува поимот функционален стил, се анализираат карактеристиките на функционалните стилови во италијанскиот јазик, а посебен акцент кандидатката става на лексиката која е основа на секој функционален стил.

На почетокот на втората глава се дефинира терминот фудбал, а потоа се разгледуваат јазичните особености на јазикот во фудбалот: стилските обележја, морфолошко-синтаксичките и лексичките обележја.

Јазикот е неодоив дел од историјата и животот на народот, а фудбалот во Италија претставува национален идентитет и дел од италијанската култура. Поради тоа третата глава е посветена на потеклото на фудбалот кој претставува спортска игра од натпреварувачки и рекреативен карактер, како и еден социјален феномен.

Четвртата глава е насловена Фудбалската лексика во италијанскиот јазик. На почетокот се дефинираат термините лексика и лексикологија и се дава објаснување за предметот на проучување на оваа лингвистичка дисциплина. Потоа кандидатката прави еден приказ на лексичкиот фонд во јазикот на фудбалот со посебен акцент на заемките и калките од другите странски јазици кои се основа на лексиката на секој функционален стил.

Вториот дел - Анализа на корпусот претставува практично истражување на лексиката во италијанскиот фудбал. Магистерскиот труд се базира како на писмен така и на устен корпус, а кандидатката користи притоа како материјал разни спортски италијански списанија и весници. Собраниот корпус е поделен на пет дела:

- заемки и калки од странски јазици, од разговорниот јазик како и од други функционални стилови;
- фразеолошки изрази во јазикот на фудбалот;
- создавање на нови лексички единици – неологизми;
- кратенки и акроними;
- апелативи и етноними.

Заклучокот е посветен на резултатите од истражувањето извршено во магистерскиот труд. Кандидатката очекува овој труд да даде свој придонес во развојот на фудбалската лексика во италијанскиот јазик, збогатување, проширување и осовременување на истата со лексеми кои се користат во другите светски јазици или во другите функционални стилови.

Во делот Консултирана литература се опфатени библиографски единици од областа на спортот и фудбалот, од областа на италијанскиот јазик во функција на структурата, како и во функција на лингвистиката, речници, списанија и весници, како и богата сајтографија.

2. Маркоска, Надица & Велинова, Ева: Гестовите во италијанскиот јазик, Меѓународен дијалог: Исток-Запад (култура, славјанство и економија), 2013, стр. 43-46. (<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/6221>).

Евалуација:

Предмет на истражување во овој труд на авторките е невербалната комуникација во италијанскиот јазик со помош на гестовите. Гестот е секој чин или дејност што луѓето ја изведуваат со своето тело или со некој негов дел за да се предаде некој знак, порака или информација на други луѓе, кои тоа го набљудуваат. Затоа може да се каже дека гестикулирањето е комуникација, а гестот – пораката во неа. Гестовите се раѓаат од секојдневната реалност на животот, културата и навиките на луѓето во една заедница. Во трудот се обработени гестовите кои се типични за Италија, гестовите кои имаат различна употреба во одделни региони на Италија, како и гестовите кои се причина за појава на недоразбирања помеѓу припадници на различни култури. На крај авторките доаѓаат до заклучок дека познавањето на значењето на гестовите карактеристични за една земја чиј јазик се изучува помага при интеракцијата со нативните говорители, како и во надминување на разни недоразбирања кои може да се јават.

3. Велинова, Ева & Маркоска, Надица: Јазикот како обележје на француската култура во книжевното творештво на Марсел Пруст, Меѓународен дијалог: Исток - запад (култура, славјанство и економија), 2013, стр. 139-142. (<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/6220>).

Евалуација:

Авторките на овој труд се обиделе да извршат анализа на книжевниот јазик, нагласувајќи ја неговата амбивалентност: ако јазикот биде сфатен како јазик на високата култура и обележје на едукацијата на говорителот, но и ако јазикот е одраз на одредена етничка, старосна или општествена група. Оваа статија има за цел да ја разгледа културолошката вредност која ја има францускиот јазик во делото на Марсел Пруст од двата споменати аспекти.

4. Маркоска, Надица: Семиологија на виното во италијанскиот јазик, Литературен збор (1-3), 2013, стр. 93-101. (<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/7125>).

Евалуација:

Предмет на истражување во овој труд на кандидатката е проучување на семиологијата на референтот „вино“ кој содржи покрај денотативни референцијални семи и други семи кои не се од особено значење за неговото именување. Тие семи се конотативни референцијални семи и токму тие се носители на фигуративните значења на виното.

Фигуративното значење на виното е разгледувано во 74 единици: 44 пословици, 7 фраземски единици, 3 вицеви, 8 толкувања на соншета, 2 афоризма и 9 изреки. Кандидатката прави едно кратко резиме на фигуративните значења на виното во италијанскиот и во македонскиот јазик и заклучува дека виното се јавува повеќе со позитивна конотација отколку со негативна и симболизира благороден и божествен пијалак кој делува позитивно на луѓето доколку се консумира во умерени количини. Исто така, виното е симбол на радост, среќа, прослава. Неговата негативна конотација се среќава само во оние единици каде што доаѓа до израз неговото прекумерно консумирање и како резултат на тоа и негативните последици врз здравјето на луѓето.

Исто така, кандидатката прави една паралела меѓу симболиката и семиологијата на виното и доаѓа до заклучок дека во некои единици семиологијата на виното се совпаѓа со неговата симболика: од една страна е виното како симбол на крвта и на црвената боја, а од семиолошки аспект преку крвта и црвената боја се изразува неговото позитивно дејство врз здравјето на луѓето. На крај кандидатката завршува со неколку познати афоризми и изреки за виното.

5. Маркоска, Надица: Влијанието на англискиот јазик врз италијанската лексика во фудбалот, Зборник радова са научног скупа Наука и глобализација, Пале 17-19 мај 2013, стр. 393-409. (<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/10117>).

Евалуација:

Предмет на истражување во овој труд на кандидатката е да се идентификуваат и да се анализираат лексичките фудбалски термини во италијанскиот јазик кои се преземени од англискиот јазик, со цел преку овој труд да се даде придонес во збогатувањето на науката за јазикот во делот на обработка на лексиката на функционалните стилови, бидејќи фудбалот претставува сфера на италијанското секојдневие и мора термилошки да се дефинира.

Кандидатката заклучува дека во италијанската лексика во фудбалот се користат термини кои се преземени од англискиот јазик како неинтегрирани заемки, што значи навлегле во италијанскиот јазик во својата првобитна, оригинална форма. Ова го објаснува со фактот дека Англија е лулката на фудбалот, а исто така англискиот јазик се наметнува како светски јазик како резултат на глобализацијата и интензивирањето на контактите со англоамериканската култура. Собраните заемки се поделени во две групи: заемки од неопходност и луксузни заемки. Кандидатката заклучува дека само за мал дел англиски заемки не постои италијански еквивалент, додека останатите можат да се заменат со

синоним од италијанскиот јазик. Меѓутоа, и покрај тоа, Италијанците почесто ги користат англиските термини под влијание на медиумите, а со цел да се привлече вниманието на читателот или гледачот, како и од престиж.

Во делот на заемките ги вклучува и калките кои исто така се создадени по модел на англиските термини.

Проучувањето на фудбалските термини во ова истражување доведува до заклучок дека голем дел од зборовите и изразите кои се користат во фудбалот во италијанскиот јазик се резултат на процесите на јазичното позајмување.

6. Маркоска, Надица: Лексиката во фудбалот во италијанскиот јазик, Годишен зборник на Филолошки факултет - Штип, Година 4, 2013, стр. 139-147. (<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/10591>).

Евалуација:

Фудбалот е најпопуларен и најпрактикуван спорт во Италија, дел од италијанската култура и италијанското секојдневие. Тој претставува еден општествен, економски и лингвистички феномен: има своја посебна лексика која ја употребуваат оние кои се занимаваат со овој спорт, милиони фанови ширум Италија, но исто така не е непозната и за оние кои не пројавуваат посебен интерес за фудбалот затоа што тие живеат во такво опкружување каде постојано се зборува на тема фудбал. Предмет на истражување во овој труд на кандидатката е фудбалската лексика во италијанскиот јазик која изобилува со термини од разни науки, новоформирани лексички единици формирани од италијанска основа и италијанска наставка (суфикс или префикс), кратенки и акроними, апелативи и етноними.

7. Маркоска, Надица: Стилски обележја на јазикот во фудбалот, Зборник на трудови од Меѓународната конференција за применета лингвистика: Практиката во јазикот, јазикот во практиката, 2014, стр. 103-111. (<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/11048>).

Евалуација:

Во овој труд кандидатката го проучува јазикот во фудбалот од стилистичка гледна точка. Тој изобилува со експресивни елементи, стилски фигури и фразеолошки изрази. Целта на овие изрази е да се привлече вниманието на гледачите или на читателите, да ги инспирира, да ги приврзе, како и да ги вклучи директно во спортскиот настан. Кандидатката се задржува на следните стилски фигури кои се најзастапени во фудбалската лексика: метафора, компарација, хипербола, метонимија и антономазија, а нивната функција е да побудат силни емоции кај гледачите, слушателите и читателите и да му дадат на зборот или изразот некаква поинаква смисла.

8. Маркоска, Надица: Диференцијална анализа на категоријата определеност/неопределеност во македонскиот и италијанскиот јазик, Литературен збор, 4-6, 2014, стр.105-112. (<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/11503>)

Евалуација:

Предмет на истражување во овој труд на кандидатката е контрастивна анализа на категориите определеност и неопределеност во италијанскиот и македонскиот јазик со цел да се изнајдат сите сличности и разлики во однос на формите, употребата и испуштањето на членските наставки или членот во двата јазика. Кандидатката заклучува дека постојат повеќе разлики во однос на членот или членските наставки во италијанскиот и во македонскиот јазик. Разликите се однесуваат првенствено на местоположбата на членот. Во однос на формите, заклучува дека македонскиот јазик за разлика од италијанскиот јазик изобилува со членски форми за пространствено определување. Од гледна точка, пак, на употребата истакнува дека најчесто се јавуваат разлики кај употребата на определениот член со географските имиња, како и кај присвојните придавки кога стојат пред именки кои означуваат роднинска врска и се во еднина.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Покрај објавените стручни трудови, кандидатката има учествувано со усна презентација на неколку меѓународни и стручни конференции во земјава и во странство, и тоа:

1. Четврта меѓународна научна конференција „Меѓународен дијалог: Исток-Запад“, Меѓународен славјански универзитет Свети Николе – Тамбов, 19 април 2013 г.
2. Меѓународна научна конференција „Јазик и глобализација“, Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, 17-19 мај 2013.
3. Меѓународна конференција за применета лингвистика „Практиката во јазикот, јазикот во практиката“, ФОН, Факултет за странски јазици, Скопје, 7-8 јуни 2013.
4. Обука за наставници по италијански јазик во Република Македонија. Организатори на обуката: Универзитет „Ка Фоскари“ – Венеција, Институт „Данте Алигиери“ – Скопје, Амбасада на Република Италија – Скопје.

I фаза: 26/27.4.2013 г. (Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје);

II фаза: мај 2013г. (Настава он-лајн);

III фаза: 25/26.6.2013 г. (Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје);

5. Денови на учење: Certificare la lingua italiana: obiettivi e modalità (Сертификат за познавање на италијански јазик: цел и услови)

Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје, 18.10.2013

6. *Меѓународна научна конференција: Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 21-22 ноември 2013.*
7. *Меѓународна конференција по повод 55 години Студии по италијански јазик на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје, тема: Лингвистички, книжевни и културни паралели, Охрид, 13-14 септември, 2014.*
8. Обука за наставници по италијански јазик во Република Македонија. Организатори на обуката: Универзитет „Ка Фоскари“ – Венеција, Институт „Данте Алигиери“ – Скопје, Амбасада на Република Италија – Скопје

I фаза: 20/21.6.2014 г. (Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје);

II фаза: септември 2014 г.(Настава он-лајн);

III фаза: 4/5.10.2014 г. (Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје);

9. Обука за наставници по италијански јазик организирана од страна на Универзитетот за странци во Перуца, Република Италија, 7 – 25 јули 2014 година.

Кандидатката активно посетува две обуки и една работилница организирани од страна на Универзитет „Гоце Делчев“ и тоа: Обука за безбедност и здравје при работа во рамки на проектот „Зајакнување на капацитетите на УГД за безбедност и здравје при работа“, Обука за спроведување на електронски колоквиуми, Работилница под наслов „Ефективно користење на платформата за е-учење во наставниот процес и запознавање со новитетите во Moodle 2.6“. Исто така, кандидатката учествува и како член на Комисијата за упис на студенти во прв циклус студии на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип во учебната 2013/2014 година.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната досегашна активност која е изнесена во овој реферат, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката м-р Надица Негриевска поседува квалитети и способности во наставно-образовната и научноистражувачката дејност и покажува темелна посветеност и залагање во извршувањето на работните и професионалните обврски.

Кандидатката м-р Надица Негриевска ги задоволува сите критериуми и законски услови за избор во наставно-стручно звање лектор пропишани со Законот за високо образование на Р.Македонија и Правилникот за единствените критериуми за избор во наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Поради тоа, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои овој извештај и да ја избере кандидатката м-р Надица Негриевска во звањето лектор за научната област романистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Радица Никодиновска, претседател, с.р.
Проф. д-р Александра Саржоска, член, с.р.
Доц. д-р Светлана Јакимовска, член, с.р.